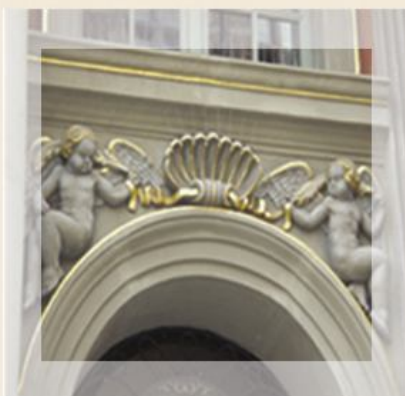

GDAŃSKIE MINIATURY - STARÓWKA

2. Pod jakim adresem mieszkają te figurki?

1. Co trzyma druga od lewej postać widoczna od strony ul. Długiej?

3. W jakim kierunku patrzą te lwy?

5. Ile dużych, kamiennych kul znajduje się na tej ulicy?

4. Jakiego koloru są cztery orły polskie umieszczone na ogrodzeniu fontanny?

Owocnych poszukiwań życzy:

z partnerami:

Gdańsk Stare Miasto - trasa dla przedszkolaków i nie tylko.

Jesteśmy z Przedszkola Nr 64 „Kubuś Puchatek” z osiedla Żabianka. Nasza placówka mieści się na granicy Gdańska i Sopotu. Bardzo często odwiedzamy pobliską plażę, spacerujemy po Parku Oliwskim. Interesujemy się naszym miastem, lubimy oglądać widokówki i słuchać starych gdańskich legend. Ostatnio razem z naszymi rodzicami odwiedziliśmy Starówkę. Trasa wiodła jej głównym szlakiem. Szukaliśmy miejsc, które znamy z pocztówek, fotografii, opowieści. Oglądaliśmy piękne kamieniczki, kamienne lwy oraz tradycyjnie pokiwaliliśmy Panience z okienka. Teraz chcemy zaproponować innym ciekawskim maluchom wycieczkę na gdańską Starówkę.

Bajki i legendy na temat Gdańska fascynują nas najmłodszych, jak i tych starszych wiekiem. Dlatego, po wysłuchaniu niektórych opowieści, warto wybrać się na spacer. Rozpoczniemy go przy Złotej Bramie, dalej ulicą Długą i Długim Targiem, aż do Zielonej Bramy. Dalej, wzdłuż Motławy przejdziemy do Bramy Mariackiej, a następnie ulicą Mariacką do murów Kościoła Mariackiego. Tu kończy się nasza trasa. Podczas spaceru będą Wam towarzyszyć gdańskie legendy.

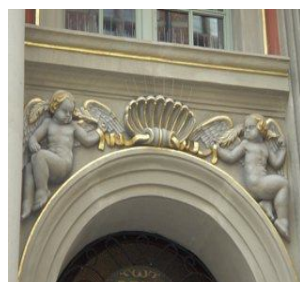
Zapraszamy Was do lektury legend i prawdziwych ciekawostek o Gdańsku. Na ich podstawie spróbujcie odpowiedzieć na wszystkie zagadki.

1. „Niech zażywają pokoju ci, którzy ciebie miłują. Niech pokój będzie w twoich murach, a bezpieczeństwo w twych pałacach!”

Przy wjeździe do salonu Gdańska, jakim jest ulica Długa i Długi Targ wita nas prawdziwa perełka architektury. To Złota Brama. Właśnie na niej wypisano powyższą sentencję. Głosi ona miłość dawnych mieszkańców do miasta oraz pochwałę postaw obywateli. Kształt bramy przypomina łuk triumfalny, który stawiano na cześć wielkich osób. W ten sposób dawna Rada Miasta chciała pokazać wszystkim przybywającym do grodu nad Motławą jego świetność i znaczenie oraz reprezentacyjną rolę Traktu Królewskiego, jakim były ulica Długa i Długi Targ. Oglądając Złotą Bramę zwróćcie uwagę na umieszczone na jej wierzchołku figury. Od strony Katowni symbolizują one dążenia dawnych gdańszczyzan: Pokój, Wolność, Fortunę i Sławę. Natomiast na Trakt Królewski spoglądają posągi symbolizujące cnoty obywateli dawnego Gdańska: Zgoda, Sprawiedliwość, Pobożność, Rozwaga.

2. Szczęście w nieszczęściu.

Ulica Długa to dziś najbardziej okazałe miejsce gdańskiej Starówki. Wszyscy przybywający do miasta turyści podziwiają wysokie, pięknie rzeźbione kamieniczki, Ratusz, z wieży którego o pełniej godzinie możemy usłyszeć melodię carillonu, Dwór Artusa czy Złotą Kamieniczkę. To także miejsce, gdzie swoje domy posiadały najzamożniejsze i najbardziej wpływowe rodziny dawnego Gdańska m.in. rodzina Uphagenów czy Ferberów.

W dawnych czasach to właśnie ulicą Długą wkraczały do miasta najznamienitsze osobowości i królewskie orszaki.

O tak wielkiej roli ulicy Długiej możemy przeczytać w jednej z gdańskich legend pt. „Szczęście w nieszczęściu”, gdzie na wieść o wkraczającym do Gdańska orszaku pary królewskiej wszyscy mieszkańcy miasta wraz z dostojnikami z Ratusza radośnie wylegli na ulicę Długą, by przywitać dostojnych gości. Wśród wiwatującego tłumu znalazł się kaszubski rybak Krzyżan. Kiedy na Targu Rybnym nie znalazł żadnego kupca na swoje ryby pośpieszył właśnie na ulicę Długą. Mieszkał tam zamożny odbiorca, który kupował od starego Kaszuby jego ryby. Przedzierając się przez gęsty tłum gapiów wiwatujących na cześć pary królewskiej, Krzyżan zauważył w pewnym momencie małego chłopczyka.

Ten wiedziony ciekawością stał w oknie i patrzył na wiwatujący tłum. Nikt oprócz rybaka nie zauważał coraz bardziej wychylającego się dziecka. W pewnym momencie chłopczyk stracił równowagę i wypadł z okna. Widząc to, stary Krzyżan podbiegł szybko i nastawił koszyk z rybami, do którego wpadł chłopiec, któremu nic się nie stało. Radości i podziękowaniom nie było końca, a królowa na wieść o niezwykłym wydarzeniu podarowała rybakowi w dowód uznania piękną srebrny medalion.

3. Lwy z Gdańskiego Ratusza

W samym centrum Traktu Królewskiego znajduje się Ratusz Głównego Miasta. Tak jak przed wiekami, zmierzały w to miejsce królewskie orszaki, tak dzisiaj odwiedzają go turyści, wiedzeni ciekawością przepychu wystroju poszczególnych jego sal.

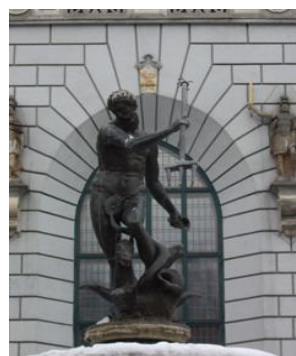
Charakterystycznym elementem Ratusza jest herb Gdańska, który podtrzymują dwa lwy. Niegdyś spoglądały ku sobie. Dlaczego dziś nie patrzą już na siebie? Jedno ze starych gdańskich podań mówi o rzeźbiarzu o imieniu Daniel. Rada Miejska zleciła mu wykonanie podtrzymujących gdański herb i zwróconych ku sobie lwów. Gdy odsłaniano płaskorzeźbę, nie było końca pochwał i pozytywnych opinii. Lwy zdawały się

wyglądać jak żywe, świadczyły o męstwie i wierności.

Niedługo później dla miasta nastał niedobry czas. Zagrażali mu liczni wrogowie. Pragnęli oni kontrolować bogate i przynoszące zyski miasto.

Mieszkańcy spostrzegli, że rzeźba zmieniła się. Stojąc naprzeciw Ratusza, wszyscy przecierali oczy ze zdziwienia. Jeden z lwów obrócił głowę i zaczął wpatrywać się w tym samym kierunku, co drugi. Domyślano się, że zwierzęta, tak samo jak gdańszczanie, z niepokojem oczekiwały wieści. Mieszkańcy liczyli na pomoc ze strony polskiego króla i wypatrywali jego nadejścia.

4. Neptun i złota woda.

Naprzeciw Dworu Artusa znajdują się fontanna. To jedna z wielu wizytówek Gdańska. Jej głównym motywem jest posąg władcy mórz – Neptuna. Każdy turysta, który staje przed jego obliczem, według tradycji wrzuca grosik do fontanny, by ponownie wrócić w to samo miejsce. I tak jest od wieków. Także zaraz po otwarciu fontanny, gdańszczanie, dumni z nowego nabytku, poczęli do niej wrzucać na szczęście złote monety. Neptun zadowolony z takiej czci i uznania okazywanej przez mieszkańców przemienił wodę w likier, w którym pływają płatki najszczerzego złota, które powstały z monet wrzuconych przez mieszkańców.

Nazywa się on Goldwasser czyli złota woda i jest jednym z tradycyjnych produktów Gdańska. Prawie każdy turysta, który wraca z Pomorza, wiezie go w butelce w swoje rodzinne strony. Legenda głosi także, że Bóg mórz, raz na sto lat przemienia wodę w swojej fontannie w złoty napój.

5. Stołemowe dary.

Obok Długiej i Długiego Targu, najbardziej reprezentacyjną ulicą naszego miasta jest Mariacka. Posiada ona niezwykłą atmosferę. Każdy z Was odczuje tu klimat dawnego Gdańska. Charakteryzują ją m.in. wykwintne fasady i niezwykle przedproża kamienic, które należały niegdyś do bogatych kupców i złotników. Dziś także sprzedaje się tu biżuterię wykonaną ze złota, srebra i przede wszystkim – z bursztynu. To jedne z najpiękniejszych pamiątek, jakie można przywieźć z Gdańska.

Charakterystycznym elementem ulicy Mariackiej są wielkie kamienne kule. Pewnie interesuje Was, jak się tam znalazły?

Dawno, dawno temu, w odległej Norwegii żył olbrzym Stołem. Pewnego dnia spostrzegł, że w Gdańsku mieszkańcy zbudowali dla niego krzeselko. Bardzo się ucieszył, postanowił odwdziżyć się miastu i jego mieszkańcom. Dowodem jego wdzięczności, były wykonane przez niego rzeźby. Przedstawiały one ptaki, lwy, krokodyle oraz gryfy, które można do tej pory oglądać na gdańskich kamienicach.

Stołem nie zapomniał i o najmłodszych. Specjalnie dla nich wyrzeźbił kamienne kule. Ponieważ były one tak duże, że żadne dziecko nie było w stanie nimi bawić, zostały one umieszczone przed kamieniczkami na ulicy Mariackiej.

Pewnie zastanawiacie się, gdzie jest krzeselko Stołema? Tak, stoi ono w Gdańsku do dziś. Tylko, że nie było wcale pomyślane jako mebel dla olbrzyma. To wieża Bazyliki Mariackiej, największej ceglanej świątyni w Europie. Można na nią wejść i obejrzeć z niej piękną panoramę Gdańska.

Życzymy owocnych poszukiwań!

Autorka: Beata Hallmann. Przedszkole Nr 64 „Kubuś Puchatek”

Opracowanie trasy: Paweł Jarczewski

Opracowanie graficzne: Agata Graban

Pomysłodawczyni projektu: Małgorzata Kmicińska

Bibliografia:

Samp. J., „Legendy gdańskie dawne, nowe i najnowsze”, Gdańsk 2000.

Samp. J., „Bedeker gdański”, Gdańsk 1994.

Januszajtis J., Jujka Z., "Z uśmiechem przez Gdańsk", Gdańsk 2003.

Fenikowski F., „Okręt w herbie. Legendy gdańskie. Poznań 1974.

www.legendy-gdanskie.webpark.pl

www.gdansk.pl/turystyka, zakładka: gdańskie zabytki